

Jelen tananyag a Szegedi Tudományegyetemen készült az Európai Unió támogatásával. Projekt azonosító: EFOP-3.4.3-16-2016-00014

DIPLOMÁCIAI ÉS KONZULI KAPCSOLATOK JOGA

8.rész: Az állampolgárok védelme külföldön

Dr. Schiffner Imola

Adjunktus

SZTE-ÁJTK Nemzetközi jogi és Európa-jogi Tanszék

Fogalomtár

állampolgárság: Az állampolgárság olyan jogi kapcsolat, amelynek alapja az egyén tényleges kötődése az államhoz, melynek eredményeképp jogok és kötelezettségek állnak fel.

honosítás: Valamely külföldi állampolgárság megszerzésének úgy, hogy a kérelmezőnek nincs alanyi joga annak megszerzésére, az állam maga dönt diszkrecionális jogkörben annak megadásáról vagy a kérelem elutasításáról.

ius sanguinis: a leszármazás elve (jus sanguinis) szerinti állampolgárság-szerzés, ezt a megközelítést valló ország saját állampolgárának gyermeke magával a születéssel automatikusan megszerzi az állampolgárságot.

ius soli: a születés helye szerinti (jus soli) állampolgárság-szerzés, az illető gyermek attól függetlenül megszerzi az ezt az elvet valló állam állampolgárságát, hogy szülei milyen állampolgárok. A jus soli elvet a nagy bevándorló tömegeket befogadó államok (Amerikai Egyesült Államok, Ausztrália stb.) alkalmazták.

tényleges állampolgárság elve: Az állampolgárság mint jogi kapcsolat mögött az egyén és az állam személyes kapcsolatának kell meghúzódnia ahhoz, hogy az állampolgárság effektívnek/ténylegesnek minősüljön.

Diplomáciai védelem: Az állampolgárt külföldön ért jogsértés esetén az állam felléphet az állampolgár érdekében, ha az állampolgár valamennyi helyi jogorvoslatot kimerítette már.

konzuli védelem: Az állampolgárt külföldön ért érdeksérelem esetén a konzuli képviselet által nyújtott védelem, mely alanyi jogon jár.

Calvo-záradék: A latin-amerikai államokban alkalmazott szerződéses kikötés, mely szerint a külföldi beleegyezik abba, hogy a szerződésből származó jogvitákat a belföldi bíróságok döntsék el, és előre lemond arról, hogy az őt ért jogsérelem miatt államának diplomáciai védelmét kérje.

